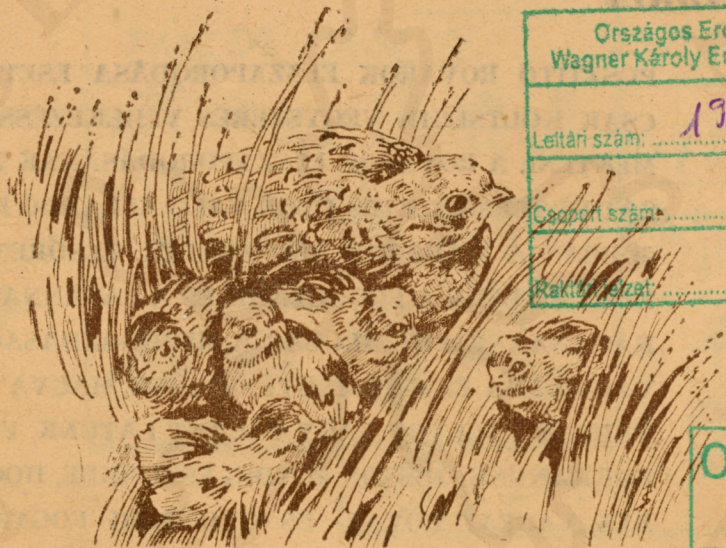

A FOGOLY ÉS A FÁCÁN NÖVÉNYVÉDELMI JELENTŐSÉGE

Országos Erdészeti Egyesület
Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár

Leitári szám: 198/2008.

Csapat szám: III.

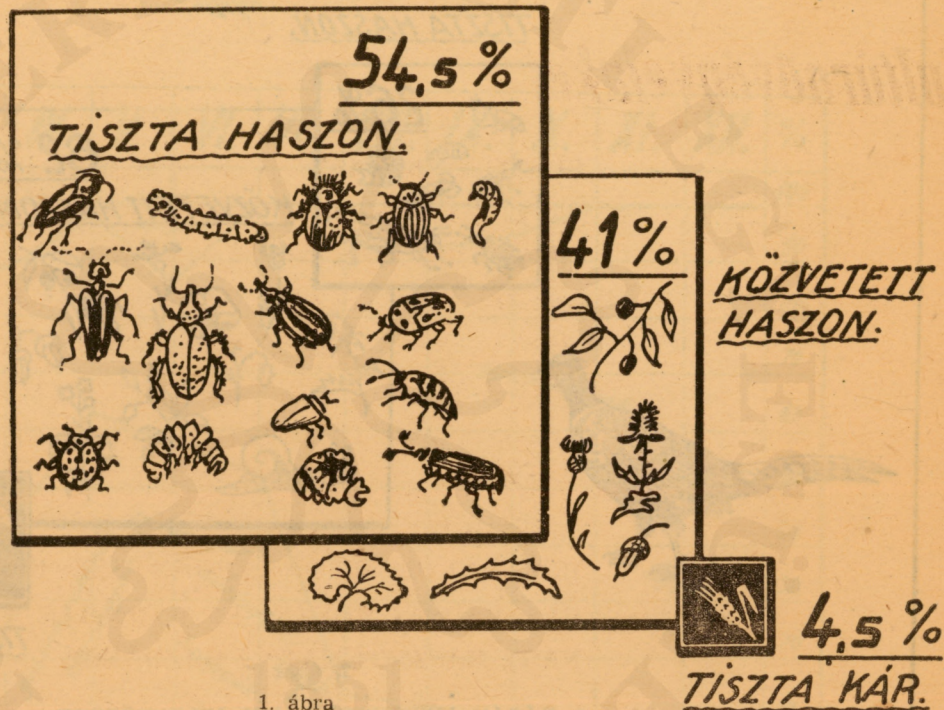
Raktár jelzet: S. III. 2.

OEE Könyvtár
Áll. E. II. 2020

AHOL SOK A FOGOLY ÉS A FÁCÁN,
OTT KEVÉS A GYOM ÉS A KÁRTÉKONY ROVAR!

Kultúrnövényeinket

PUSZTÍTÓ ROVAROK ELSZAPORODÁSA ESETÉN TERMÉSÜNKET CSAK KÖLTSÉGES VEGYSZERES VÉDEKEZÉSEL TUDJUK MEGMENTENI. A ROVAROK ELSZAPORODÁSÁNAK MEGAKADÁLYOZÁSÁT ÉS TERMÉSZETES ÚTON VALÓ ÁLLANDÓ RITKÍTÁSÁT A LEGJOBBAN A MADARAK BIZTOSÍTJÁK. ELSŐRENDŰ SZEREPE VAN EZEN A TÉREN A FOGOLYNAK ÉS A FÁCÁNNAK, MERT TÁPLÁLÉKÁT CSAKNEM KIZÁRÓLAG A MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK ROVARVILÁGA ÉS GYOMNÖVÉNYEINEK MAGVA KÉPEZI. HA A HATÁRBAN FOGLYOT VAGY FÁCÁNT LÁTUNK, FÉSZKELŐ HELYÉRE BUKKANUNK, JUSSON MINDIG ESZÜNKBE, HOGY EZ A KÉT ÉRTEKES VADFAJ ROVAR- ÉS GYOMMAG FOGYASZTÁSÁVAL IGEN NAGY HASZNOT HAJT A GAZDÁNAK

1. ábra

A FOGOLY MEZŐGAZDASÁGI JELENTŐSÉGE

TISZTA HASZON.

62%
KÖZVETETT HASZON.

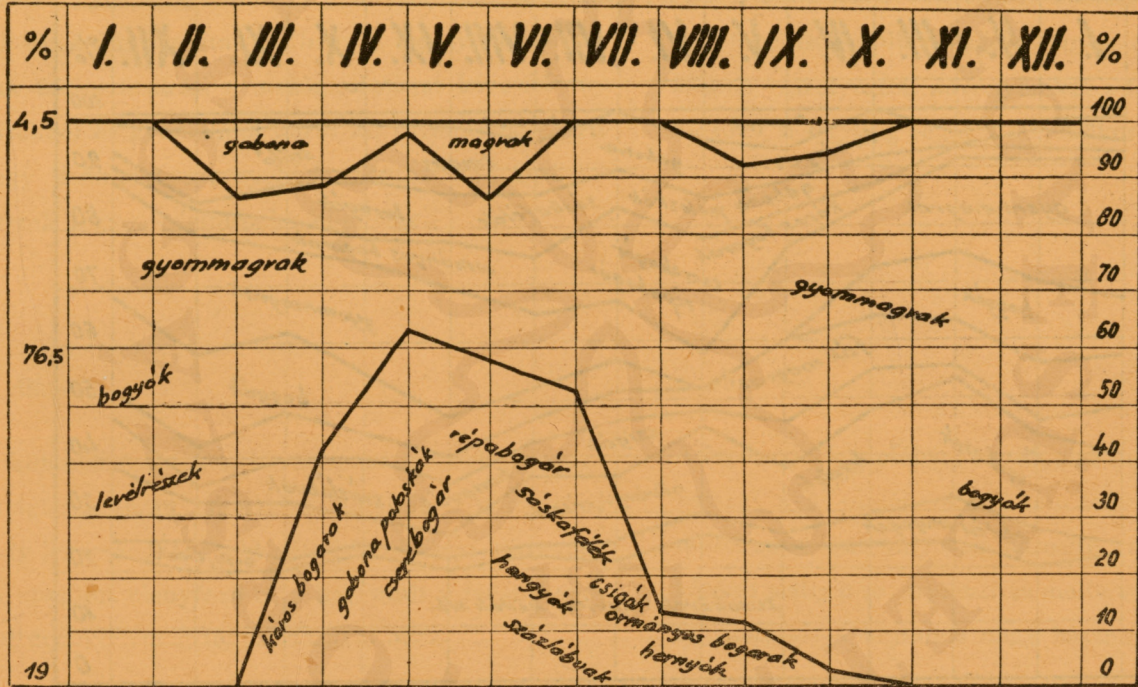

12%

TISZTA KÁR.

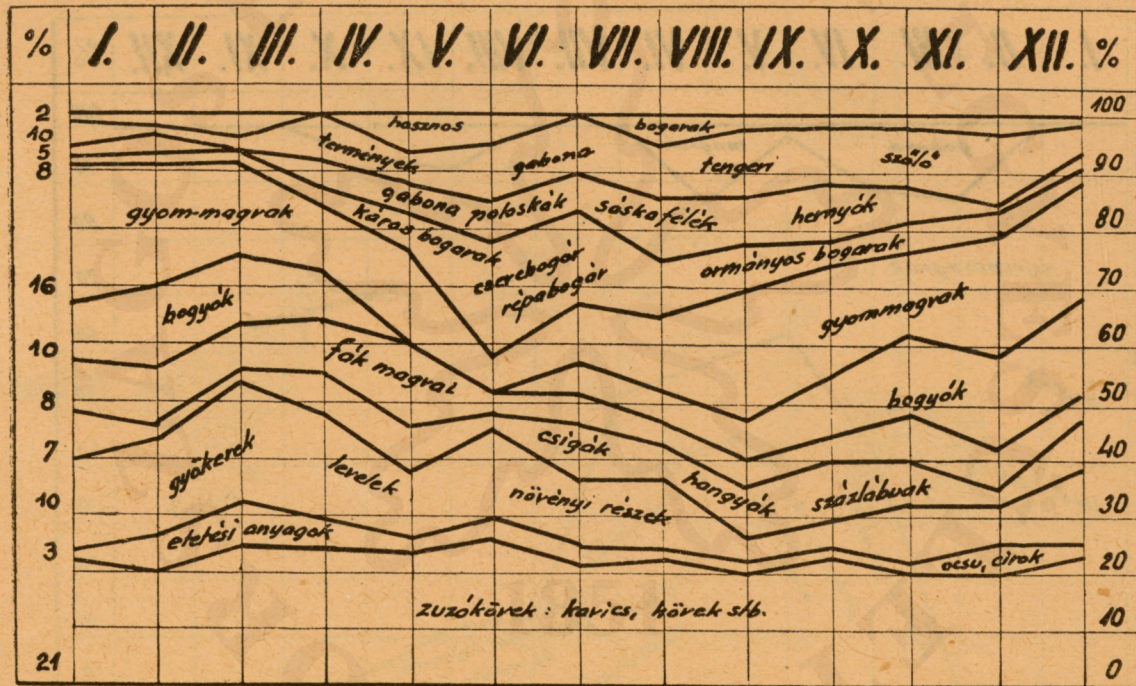
2. ábra

A FÁCÁN MEZŐGAZDASÁGI JELENTŐSÉGE

A FOGOLY TÁPLÁLKOZÁSÁNAK HÓNAPONKÉNTI ALAKULÁSA

3. ábra

4. ábra

A FÁCÁN TAPLALKOZÁSÁNAK HÓNAPONKÉNTI ALAKULÁSA

1. ábra.

Tudományos vizsgálatok és gyakorlati megfigyelések egyaránt kimutatták, hogy a fogoly táplálékának 95,5 százaléka a mezőgazdaságot károsító rovarokból és gyomokból kerül ki. Étrendjében igen nagy számmal szerepelnek fontos kultúrnövényeink legveszedelmesebb ellenségei.

2. ábra.

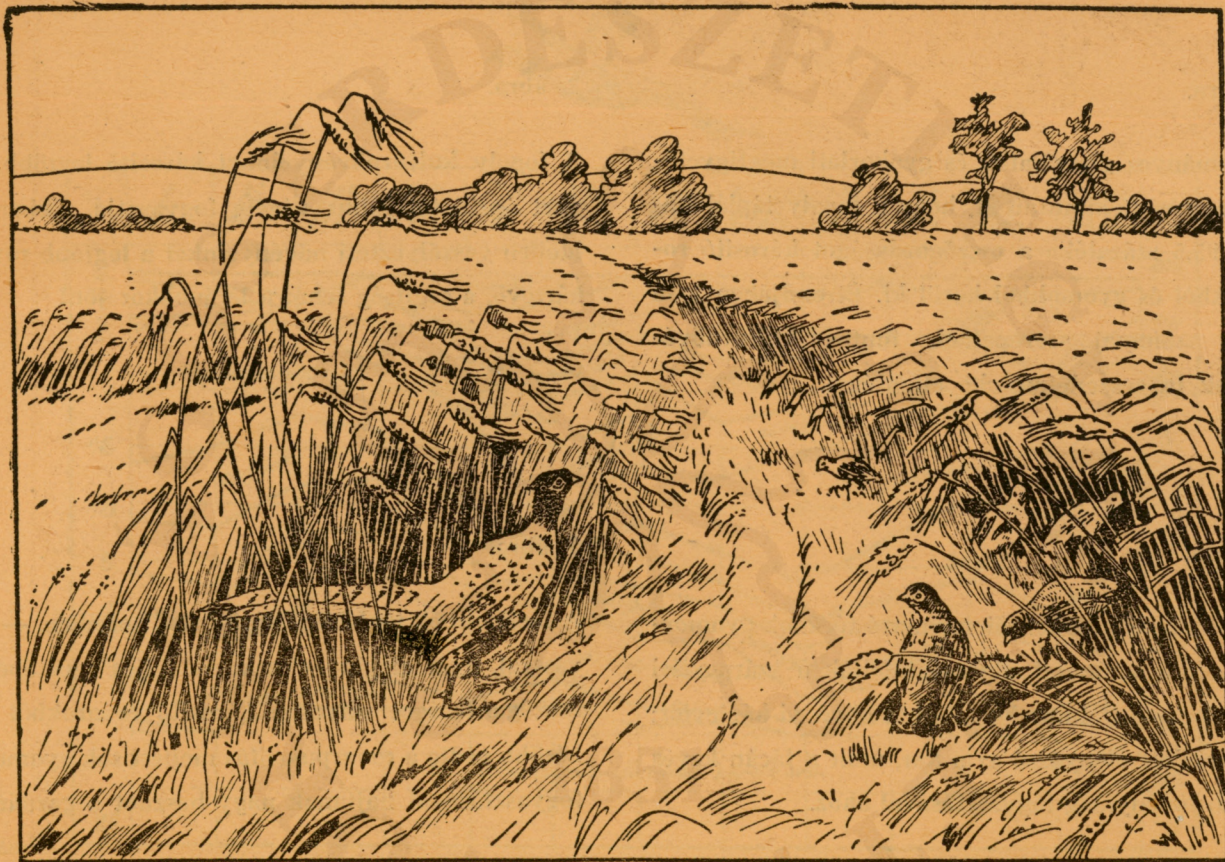
A különböző vidékekről származó fácánok gyomorvizsgálata során mindig megtalálták a származási hely legveszedelmesebb állati és növényi kártevőit; — emellett elenyésző az a kár, amit a fácán kevés kultúrnövénymag fogyasztásával okoz.

3. ábra.

A fogoly kultúrnövényeinket károsító legtöbb rovar áprilistól július végéig fogyasztja. Ebben az időben veszélyezteteti növényeinket a legtöbb rovar-kártevő, a segítség tehát a legjobbkor jön!

4. ábra.

A fácáncsibék tápláléka életük első heteiben, — tavasszal, nyár elején — csaknem teljes egészében a mezőgazdaságot súlyosan károsító rovarokból áll; később pedig a rovarpusztítás mellett sok gyommag fogyasztásával hajtanak nagy hasznot a gazdának.

5. ábra

6. ábra

7. ábra

- 8. ábra

5. ábra.

Ahol a fogoly és fácán elszaporodott, ott nem veszélyezteti a gabonát a drótféreg, a gabonaszipoly, a gabonafutrinka lárvája, a csócsároló, bundásbogár, poloskafélék, vetésfehérítő bogár, a rozsszipoly, — nem foglalja el a helyet és nem nyomja el a gabonát az acat, konkoly, szarkaláb, búzavirág, kutyatejfű és a többi sok vetésközi gyom.

6. ábra.

Ahol tavaszi hajnalokon és estéken nem halljuk a fogoly cserregését, a fácánkakas érces hangját, — ott elszaporodnak a gabonát pusztító rovarkártevők és gyomok, ami a terméseredményen is meglátszik.

7. ábra.

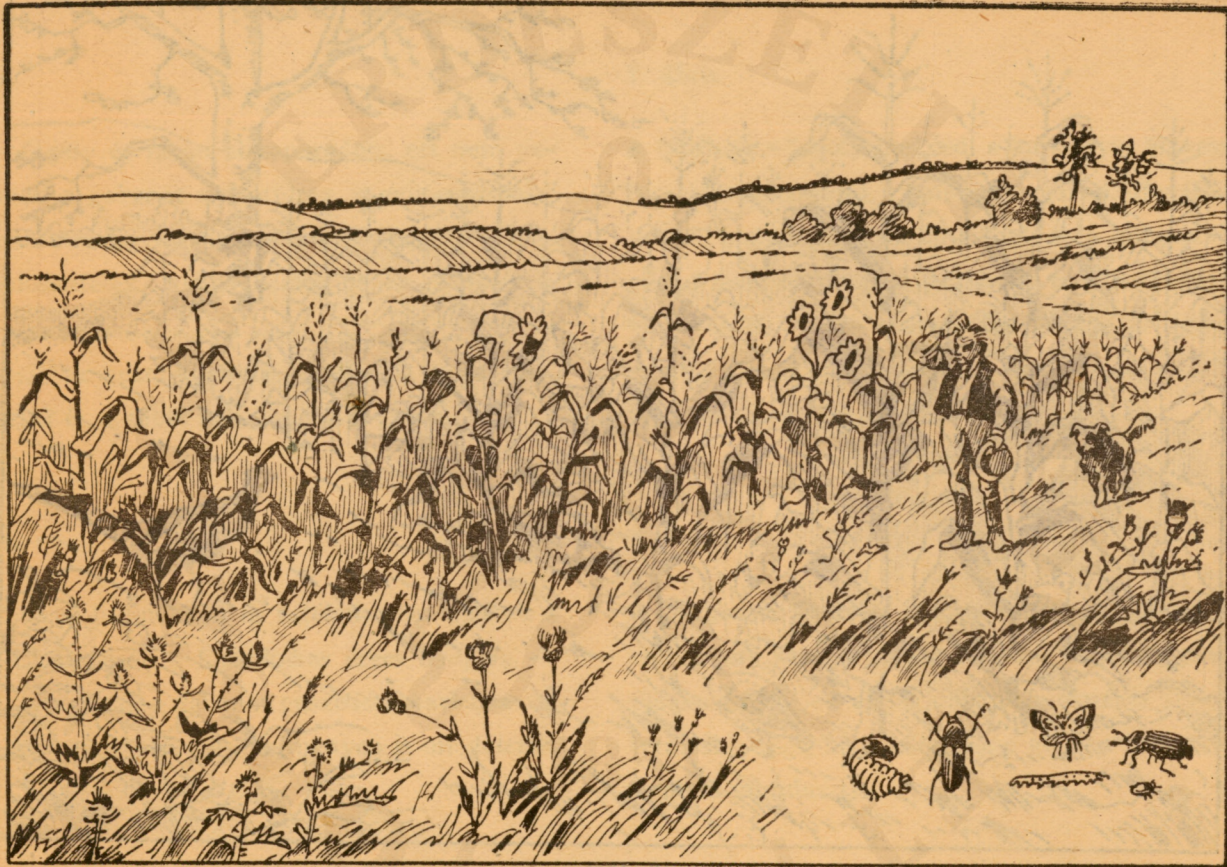
A fácán és a fogoly megvédi a burgonyát legveszélyesebb ellenségétől, a kolorádóbogártól. Megállapították, hogy a fácánok és a foglyok a kolorádóbogárral fertőzött burgonyatáblákat megtisztították a kártevőktől, míg a szomszédos fácán- és fogolymentes táblán negyedóra alatt közel száz darab lárvát és kolorádóbogarat szedtek össze.

8. ábra.

A burgonyatermelést Európa-szerte komolyan veszélyeztető kolorádóbogár a fácán- és fogolymentes vidékeken terjed el legjobban és okozhat jelentős termés kiesését, ha a kötelezően előírt védekezést a termelő elmulasztja.

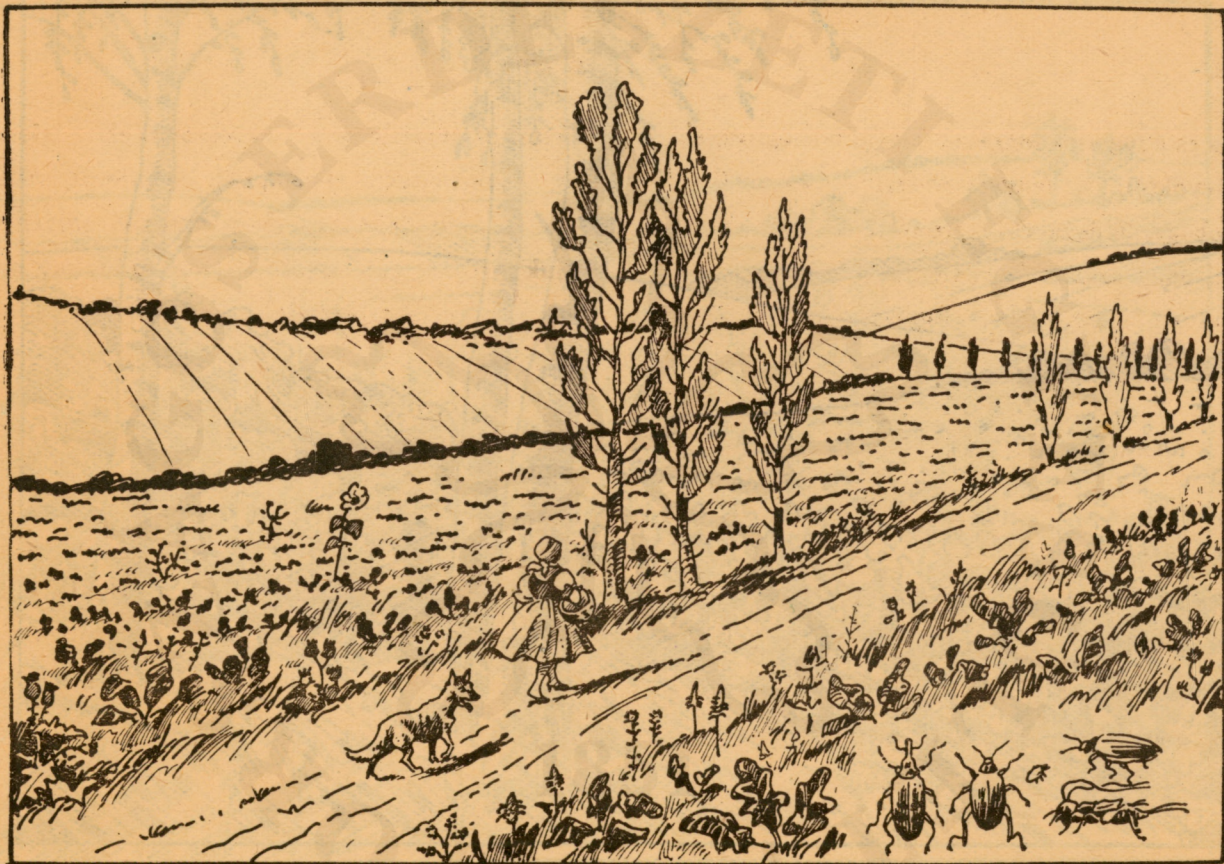
9. ábra

10. ábra

11. ábra

12. ábra

9. ábra.

A fácán és a fogoly a tengeri táblákat is megtisztítja a kártevőktől. A tengeri veszélyes kártevői — pattanóbogarak és lárvái, a drótférgék, pajorok stb. — igen nagy számmal találhatók a két hasznos szárnyasvad gyomor- és begytartalom-vizsgálata során.

10. ábra.

A kártékony rovarok a tengeriben is jelentős veszteséget okoznak. A megfigyelések azt mutatták, hogy a kártevők ott okozták a legnagyobb termés kiesést, ahol kevés volt, vagy pedig teljesen ki pusztult a fácán- és a fogolyállomány.

11. ábra.

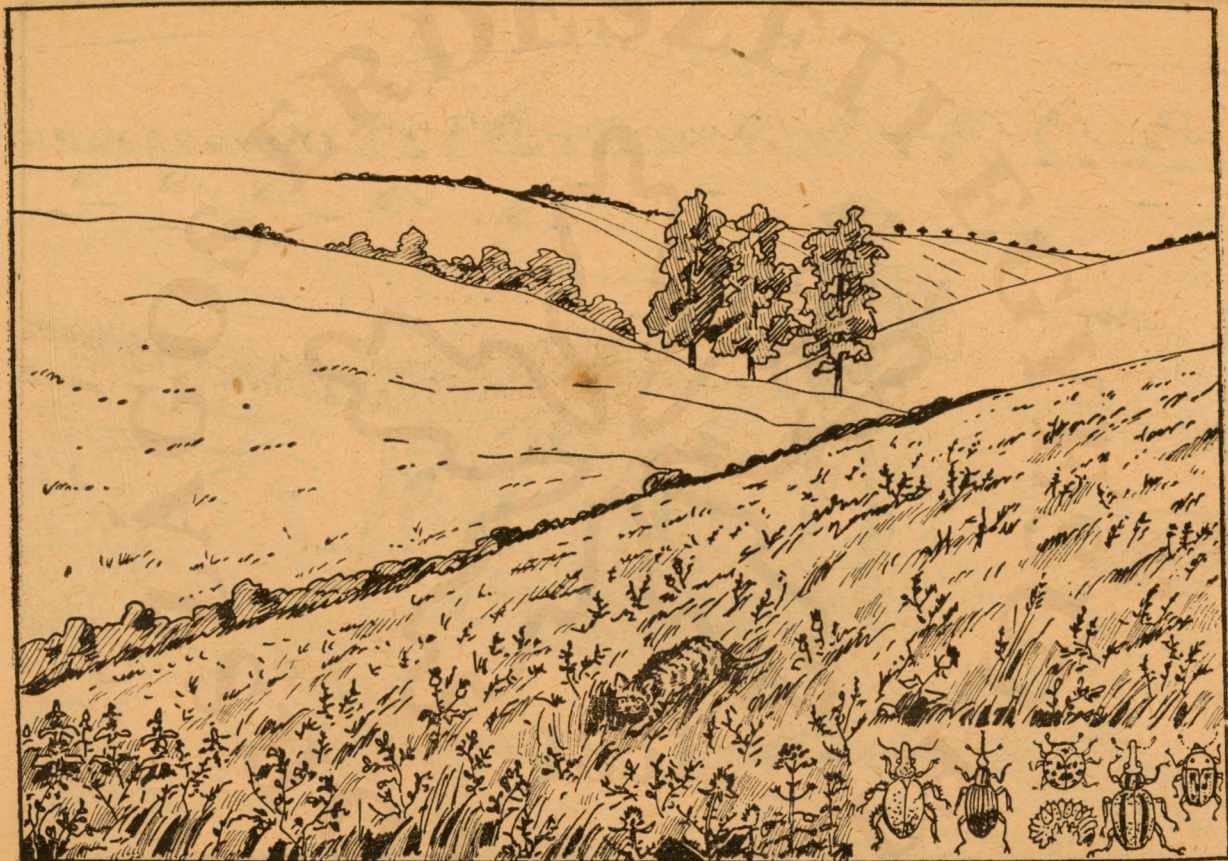
Cukorrépa-termelésünk legveszélyesebb ellenségeit, a répabarkót, répabolhát, levéltetűt, fácánjaink és foglyaink nagy mennyiségben pusztítják. Övjük, védjük, gondozzuk hasznos vadunkat, mert ezzel a cukorrépa-termelést segítjük elő.

12. ábra.

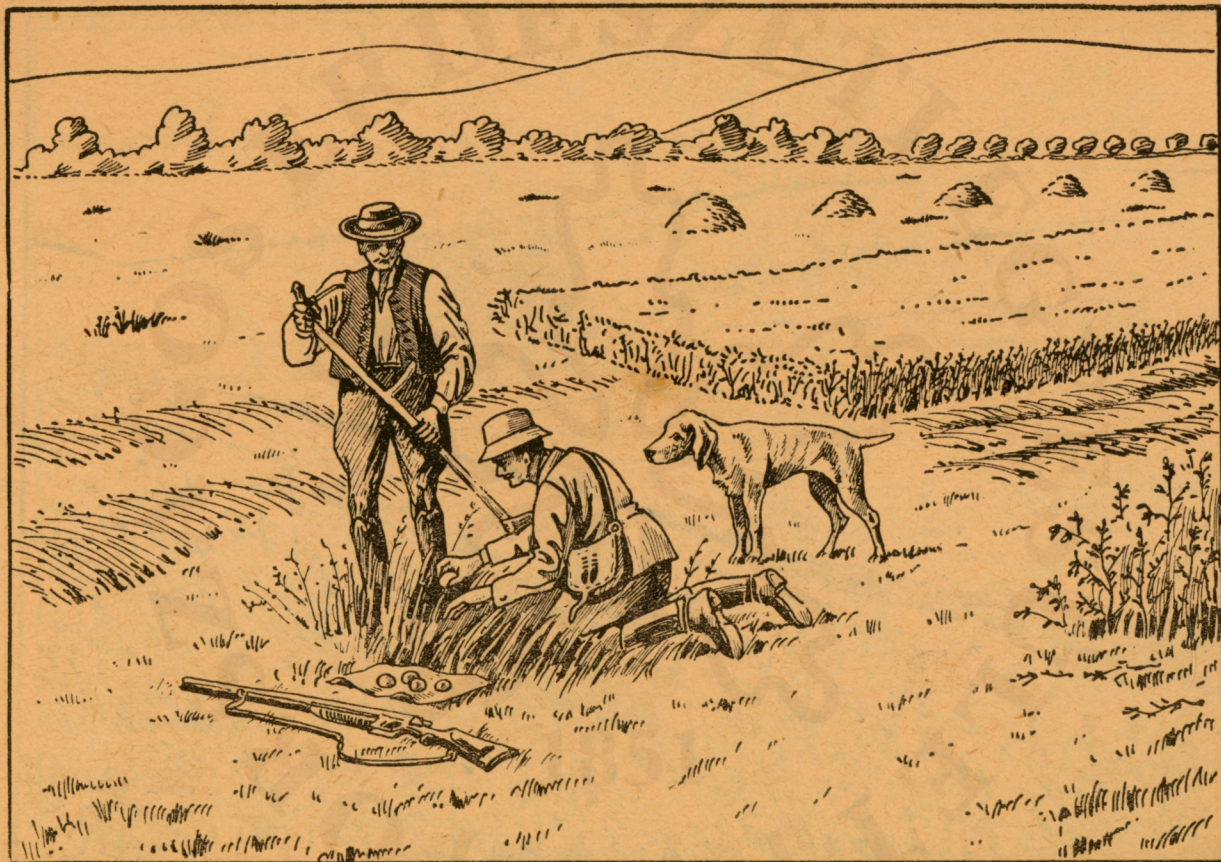
Az elszaporodott rovarkártevők csökkentik a termés hozamot. Elszaporodásukkal főképpen a fogoly- és fácánmentes répaföldeken számolhatunk.

13. ábra

14. ábra

15. ábra

16. ábra

13. ábra.

Legfontosabb takarmánynövényeink egyikét, — a lucernát, — igen sok rovarkártevő veszélyezteti. A lucernaböde, vincellérbogár, lucernabogár, lucernaormányos, apion és még sok káros rovar elszaporodását akadályozza meg a fácán és a fogoly. Lucernásunkban a fácán- és fogolyállomány betelepítésével és elszaporodásával jelentős termésthöbbletet érhetünk el.

14. ábra.

Lucernatermelésünknek mintegy negyed része esik áldozatául a rovarkártevőknek. A felszaporított fogoly- és fácánállomány fékentartja a károsítókat és ezzel jelentős mértékben hozzájárul a termés kiesés meggátolásához. A fogoly- és fácánmentes lucernásokban azonban elszaporodnak a rovarkártevők és erősen lecsökken a terméshozam.

15. ábra.

Saját érdekünkben védjük a foglyot és a fácánt, a gazda hasznos segítő társait. Tavasszal, kaszáláskor sokat tehetünk értük a veszélyeztetett fészekaljok megmentésével. Az útunkba kerülő fészket tehát ne pusztítsuk el, hanem hívjuk fel rá a vadgazda figyelmét, aki majd felveszi a veszélyeztetett tojásokat és kotló alá vagy keltetőgépbe rakva, menti meg azokat.

16. ábra.

A mostoha téli időjárás szakában a fogoly és a fácán a magas hóborította határban nem talál elegendő élelmet. Gondoskodjunk takarmánypótlásukról, az időjárás viszontagságaitól védett helyen készített etető létesítésével. A szükséges takarmányt pelyva közé keverve szórjuk az etető alá, hogy hasznos madaraink minél hosszabb ideig tartózkodjanak a védett helyen.

Egy fogoly

évente 2 kg-nál több káros rovar és 3 kg-ot meghaladó súlyú gyommagot fogyaszt, míg a fácán rovar- és gyommag fogyasztása kb. 26 százalékkal többre vehető. Táplálkozásuk hasznos volta mellett a fogoly szinte semmi kárt nem okoz a mezőgazdaságban, de a fácán csekély — a vetésekben és a kukoricában okozott — kártétele is elenyésző hasznosságával szemben. Táplálékuk közt megtaláljuk a pattanóbogarat és lárváját, a drótférget, a répabarkót, bolhákat, gabonaszipolyt, futrinkát, a kolorádóbogarat, a bundásbogarat, a vetésfehérítőbogarat, cserebogarat és pajorját, sáskát, poloskát, mezőgazdasági kultúrnövényeink csaknem valamennyi rovarkártevőjét és rengeteg káros gyomnövény magját. Feltétlenül kívánatos tehát, hogy a fácán és fogoly növényvédelmi „munkáját” minél jobban kihasználjuk állományuk gyarapodásának elősegítésével. Ezt főként tavaszi védelmük biztosításával és téli etetésükkel érhetjük el, aminek fáradsága és esetleges költsége kamatostól megtérül a fogoly- és fácánállomány ismételtlen begazolt mezőgazdasági hasznosságával.

Felelős kiadó?

F. M. Propagandaügyi Igazgatóság vezetője.

1738. — Szikra Lapnyomda Bp. — Felelős v. Kulcsár Mihály.